

บทที่ 7

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องดนตรีจีน: กรณีศึกษาวงมุลนิธิห่งเซี่ยเซียงตั้ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตามกำหนด 3 ข้อ คือ

- 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของวงมุลนิธิห่งเซี่ยเซียงตั้ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบของเพลงที่ใช้ในการบรรเลง
- 3) เพื่อศึกษาวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีของวงมุลนิธิห่งเซี่ยเซียงตั้ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

7.1.1 จากการศึกษาด้านประวัติความเป็นมาของวงมุลนิธิห่งเซี่ยเซียงตั้ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1) การก่อตั้งมุลนิธิห่งเซี่ยเซียงตั้งเริ่มจากมีการรวมกลุ่มของชาวจีนในอำเภอหาดใหญ่ ใน พ.ศ. 2499 เพื่อก่อตั้งศาสนสถานอันเป็นศูนย์รวมของชาวจีนและเพื่อยังประโยชน์ให้แก่สังคม การรวมกลุ่มครานั้นมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อก่อตั้งกลุ่มช่วยเหลือสังคมตามเจตนารมณ์ของหลวงปู่ไต้ฮงใจ้วซือ การรวมกลุ่มของชาวจีนเพื่อทำกิจอันเป็นประโยชน์แก่สังคมในขณะนั้นมีนายบุญฮ้วน แซ่ไชว (ยงเกียรติไพบูลย์) เป็นหัวหน้ากลุ่มในการจัดตั้งขณะนั้นยังไม่มีสถานที่ในการปฏิบัติงานหรือทำกิจต่าง ๆ ต่อมาได้รับบริจาคที่ดินจากนายโคเกีย แซ่เอี้ยว (เอี้ยววงษ์เจริญ) จำนวน 1 ไร่ 3 งาน 65 ตารางวา และทางกลุ่มได้ทำการรวบรวมทุนทรัพย์จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งนี้เกิดจากจิตศรัทธาของพี่น้องชาวหาดใหญ่ ทั้งชาวไทยและชาวจีน จึงได้มีการวางแผนสร้างโรงพระเพื่อใช้ในการประกอบศาสนพิธีเป็นการชั่วคราว จึงเกิดโรงพระขึ้นเป็นอาคารแรกของมุลนิธิห่งเซี่ยเซียงตั้ง

มุลนิธิห่งเซี่ยเซียงตั้งเปิดอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2502 ในงานฉลองครั้งนั้นทางมุลนิธิฯ ได้รับเกียรติจากตัวแทนมุลนิธิอื่น ๆ ที่ถือปฏิบัติตามปฏิธานของหลวงปู่ไต้ฮงใจ้วซือ ตามประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศจีน เกาหลี ฮองกง ต่อมาทางมุลนิธิได้รับการสนับสนุนทางด้านปัจจัยจากผู้มีอุปการคุณต่าง ๆ ทำให้สามารถขยายอาคารที่ 2 คืออาคารสำนักงาน และได้ขยายพื้นที่เพิ่มออกจากนั้นค่อย ๆ สร้างอาคารต่าง ๆ เพิ่มขึ้นและมีการขยายงานเพิ่มขึ้นตามลำดับ

2) บทบาทที่มูนิทงเฉียเซียงตั้ง ต่อชุมชนชาวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คือ การได้ช่วยเหลือชาวไทยเชื้อสายจีน ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต่าง ๆ เทศกาลประจำปี งานมงคลและอวมงคล ฯลฯ

7.1.2 จากการศึกษารูปแบบของเพลงที่ใช้ในการบรรเลง สรุปได้ดังนี้

ในส่วนรูปแบบของเพลงที่ใช้ในการบรรเลง โดยปกตินักดนตรีที่เล่นในวงจะเป็นนักดนตรีที่มีประสบการณ์ในการเล่นดนตรีอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป ทุกคนมีความชำนาญเครื่องดนตรีเกือบทุกชนิดที่ใช้เล่นในวง กล่าวคือหากงานใดนักดนตรีคนหนึ่งคนใดขาดก็สามารถแทนกันได้ รูปแบบของเพลงที่ใช้ในการบรรเลงทางวงไม่ได้ยึดหลักความเป็นดั้งเดิมมากเท่าใดนักแต่มีการปรับเปลี่ยนผสมผสานโดยการนำเอาเพลงสมัยนิยมเข้ามาบรรเลงด้วย โดยปกติสามารถระบุได้ด้วยเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{1}{4}$ บางโอกาสมีการัญเชิญบทเพลงพระราชนิพนธ์มาบรรเลงด้วย หรือหากมีผู้ฟังแนะนำเพลงก็จัดให้ตามคำแนะนำเช่นเพลงระบำยอดหญ้า เพลงค้างคาวกินกล้วย เพลงบัวขาว เป็นต้น

7.1.3 จากการศึกษาวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีของวงมูนิทงเฉียเซียงตั้ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

พบว่ามีเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นวิธีการที่สืบทอดกันโดยวิธีครูพักลักจำ และสอนกันตัวต่อตัวไม่ได้ยึดถือหลักหรือทฤษฎีใด ๆ เอาตามความสะดวกและความถนัดของครูผู้สอน สรุปได้ดังนี้

7.1.3.1 เครื่องดนตรีประเภทซอประกอบด้วยซอ 4 ชนิด คือ หยี่ หยี่ฮู้ ฟ้ายี่ และตัวผ้า

- ซอหยี่เป็นซอที่มีความสำคัญมากเพราะใช้ดำเนินทำนอง (Melody) เนื่องด้วยน้ำเสียงของซอชนิดนี้ชัดเจนมีความเป็นเอกลักษณ์สำเนียงจีน ประกอบด้วย 2 สายโดยตั้งสายในเป็นเสียงซอล (5) สายนอกเป็นเสียงโด (1)

- ซอหยี่ฮู้เป็นซอที่ทำจากไม้เนื้อแข็ง สายซอมี 2 เส้น เป็นสายโลหะ ทางด้านท้ายซอเป็นไม้ฉลุลวดลายจีนและฝัง मुख ทำให้เกิดความสวยงาม ซอหยี่ฮู้เป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญในการแสดงเดี่ยว เหมาะที่จะใช้บรรเลงเพลงเศร้าอย่างสุดซึ้งและเพลงที่มีความตื่นเต้นเร้าใจ

- ซอหน้าฮู้เป็นซอที่ทำจากไม้เนื้อแข็งด้าม กระจับปี่เป็นรูปหกเหลี่ยมหน้าซอชิงด้วยหนังงูเหลือม สะพานรองสายทำมาจากไม้เนื้อแข็งทรงสามเหลี่ยม ทางด้านท้ายซอเป็นไม้ฉลุลวดลายจีน เทียบเสียงกับเขียวซิมที่เสียง "ซอล" (สายใน) และเสียง "เว" (สายนอก) ใช้บรรเลงเพลงเศร้าอย่างสุดซึ้งและเพลงที่มีความตื่นเต้นเร้าใจ

- ซอพั๋ยี่หรือซอกะลามะพั๋ว เป็นชื่อที่ใช้เรียนในภาษาพูด สำหรับภาษาเขียนใช้คำว่า "เอี้ยฮู้" ด้านหน้าซอปิดด้วยไม้หวูดง ใช้เปลือกหอยแครงรองสายซอที่ทำจากไหมหนาแล้วนำมาพันเป็นสายทั้งสองเส้น และสายซอทั้งสอง เทียบเสียงกับเอี้ยวซิมที่เสียง "โด" (สายใน) และเสียง "ซอล" (สายนอก) ซอพั๋ยี่มีเสียงโปร่งเบา มีเนื้อเสียงที่บอบกถึงสำเนียงจีน โดยทั่วไปสามารถนำมาเล่นหรือบรรเลงเข้ากับวงดนตรีหรือเล่นเดี่ยวก็ได้

- เซลโล มีรูปร่างเหมือนไวโอลินและวิโอลา แต่มีขนาดใหญ่กว่ามาก ขณะเล่นต้องนั่งเก้าอี้ เอาเครื่องไวระหว่างขาทั้งสองข้างหันหน้าเครื่องออก เทคนิคการเล่นเหมือนกับไวโอลินสายทั้งสี่เสียงต่ำกว่า วิโอลา 1 ช่วงคู่ 8 คือ C-G-D-A เสียงของเซลโลนุ่มนวล แสดงอารมณ์เศร้าสร้อย

สำหรับวงมุลนิธิห่งเซี่ยเซียงตั้งนำเซลโลซึ่งเป็นเครื่องดนตรีตะวันตกเข้ามาผสมในวงดนตรีเนื่องจากปลายปี 2542 เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ขึ้นในอำเภอหาดใหญ่ และน้ำเสียงของเซลโลใช้แทนตัวผ้าได้

7.1.3.2 เครื่องดนตรีประเภทขลุ่ย

ห่วยเด็กทำมาจากไม้ไผ่จีน นำมาเจาะรูสำหรับเป่า 1 รู รูสำหรับกดเปลี่ยนระดับเสียงอีก 6 รู มีรูพิเศษอีก 2 รู ระหว่างรูเป่ากับรูที่ 6 เพื่อสำหรับติดเยื่อขลุ่ย

ปัจจุบันขลุ่ยห่วยเด็กได้มีวิวัฒนาการในการผลิตกล่าวคือมีการเพิ่มข้อต่อซึ่งทำด้วยทองเหลืองเพื่อประโยชน์ในการเทียบเสียง (Tune) ให้เข้ากับเครื่องดนตรีอื่น ๆ

นอกจากนี้วงมุลนิธิห่งเซี่ยเซียงตั้งยังให้ความสำคัญกับสิ่งสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับห่วยเด็กอีกเช่น เยื่อขลุ่ย รูปิดเยื่อขลุ่ย การปิดเยื่อขลุ่ย กาวที่ใช้ ลักษณะท่าทางการเป่าขลุ่ย การจับขลุ่ย การวางปาก การหายใจและการใช้ลมเป่าซึ่งรายละเอียดทั้งหมดผู้วิจัยได้เขียนไว้ในบทที่ 5

7.1.3.3 เครื่องดนตรีประเภทซิม

เอี้ยวคิมเป็นเครื่องดนตรีมาจากซันทัว (Santur) ของชาวเปอร์เซียหรือ แบบของชาวอารเบีย ซิมดั้งเดิมมีอยู่เฉพาะในแถบมณฑลชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของกวางตุ้ง ในช่วงราชวงศ์หมิง ตอนปลาย ราวศตวรรษที่ 16 จากนั้นได้มีการแพร่กระจายเข้าไปใน ดินแดนตอนในของประเทศจีน

เอี้ยวคิมเป็นเครื่องดนตรีที่มีน้ำเสียงสดใสและเต็มไปด้วยหางเสียง (Harmonic) ใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงประกอบการแสดงอุปราการในท้องถิ่นหรือประกอบการขับร้องเพลงพื้นเมืองต่าง ๆ นอกจากนี้ยังสามารถนำมาบรรเลงเพลงสมัยนิยมได้ด้วยและยังเป็นที่ยินยกันอย่างมากแพร่หลายในปัจจุบัน

7.1.3.4 เครื่องดนตรีประเภทตีประกอบจังหวะ

เครื่องดนตรีประเภทตีประกอบจังหวะ (โก้วคา) ประกอบด้วย เครื่องดนตรีที่ใช้ในการตีประกอบจังหวะ บอกลัญญาน ๔๗ เครื่องดนตรีกลุ่มนี้ประกอบด้วย ตงโก้ว ตั่วโก้ว บัวะเกี้ย ซิมปอ ไชวล้อ และเกียงเกี้ย

สรุปวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีของวงมุลินิทงเซี่ยเซียงตั้ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยขลุ่ย (ห่วยเต็ก) ซอ ซิม (เอี้ยวคิม) และกลอง มีเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัว เช่น ขลุ่ย (ห่วยเต็ก)มีการปรับแต่งเยื่อไม้ที่ต้องจัดให้เยื่อเกิดรอยจับย่นที่ละเอียดสม่ำเสมอและใช้ครีมพิเศษทาเพื่อให้เยื่อติดกับตัวขลุ่ย ซอมีการใช้คันชักที่ใช้หัวไหล่เป็นจุดหมุนเพราะสามารถส่งแรงไปยังบริเวณใต้ข้อศอกขวาเล็กน้อย ซิม (เอี้ยวคิม) มีวิธีการตีเป็นทำนอง สลับกับเสียงต่ำคู่แปดซึ่งถือว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติสำหรับเครื่องดนตรีชนิดนี้สืบทอดกันมา และเครื่องตีประกอบจังหวะใช้ในการตีประกอบจังหวะ

การบรรเลงร่วมกันของวงมุลินิทงเซี่ยเซียงตั้ง นักดนตรีทุกคนมีลักษณะกลมกลืนราบเรียบพร้อมเพียงกัน กล่าวคือมีการถ้อยที่ถ้อยอาศัย ช่วงใดเครื่องดนตรีชนิดใดควรเด่นก็จะเล่นให้มีความดังมาก เครื่องอื่น ๆ ก็จะเล่นเบาลง นับว่าเป็นการจัดความสมดุลย์ภายในวงได้เป็นอย่างดี มีลักษณะการนำเอา ความดังความค่อยมาใช้ (dynamic) และจากการศึกษาพบว่าชื่อเรียกบางเทคนิคของเครื่องดนตรีจะเรียกไม่เหมือนกันแต่ปฏิบัติเช่นเดียวกัน สำหรับการเล่นโน้ตทางวงให้ความสำคัญกับการจำทำนองเพลงให้ได้ทั้งหมด แต่บางครั้งขณะบรรเลงจะเปิดโน้ตไปด้วยเพื่อเป็นการเตือนความจำเท่านั้น

7.2 อภิปรายผล

การศึกษาดนตรีแต่ใจ:กรณีศึกษาวงมุลนิธิท่งเชียงต้ง ครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ระดับลึก (in – depth interview) และสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยผู้วิจัยเข้าร่วมเล่นห่วยเด็ก ข้อมูลหลักที่ได้เป็นข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม (Fieldwork) โดยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนไปแล้วในบทที่ 4,5 และ 6 อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีประเด็นที่อภิปรายผลเพิ่มเติมดังนี้

7.2.1 เกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของวงมุลนิธิท่งเชียงต้ง

ประเด็นสำคัญคือนักดนตรีที่ร่วมบรรเลงในวงมีอายุมากและขาดความสนใจเอาใจใส่ที่จะสืบทอดจากเยาวชนรุ่นหลังอย่างจริงจัง เพียงแค่มีการฝึกหัดและฝึกซ้อมเฉพาะช่วงเทศกาลหรือช่วงที่มีงานเท่านั้นเช่น งานตรุษจีน เทศกาลกินเจ และงานล้างป่าช้า เป็นต้น

วงดนตรีจีนของมุลนิธิท่งเชียงต้ง เป็นวงดนตรีจีนแบบแผนที่ควรได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้เยาวชนไทยเชื้อสายจีนหรือเยาวชนที่สนใจสืบทอดต่อไป

7.2.2 เกี่ยวกับรูปแบบของเพลงที่ใช้ในการบรรเลง

ประเด็นสำคัญคือนักดนตรีส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านโน้ตที่บันทึกด้วยโน้ตสากลได้ แต่สามารถอ่านโน้ตที่เป็นระบบเรอเว (ตัวเลข) ได้ จึงทำให้ไม่สามารถเล่นเพลงที่หลากหลายได้มากเท่าที่ควรซึ่งต้องอาศัยการจำเป็นหลัก ในทางตรงกันข้ามหากนักดนตรีทุกคนสามารถอ่านโน้ตสากลได้สามารถนำเพลงที่เขียนด้วยโน้ตสากลมาแจกให้แต่ละเครื่องเล่นได้เลยโดยใช้เวลาในการฝึกซ้อมน้อยลงแต่ได้คุณภาพ

7.2.3 เกี่ยวกับวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรี

ประเด็นสำคัญคือไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองต้องอาศัยการสอนตัวต่อตัวเท่านั้น ซึ่งทำให้การถ่ายทอดซ้ำและมีติดจำกัดโดยต้องขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเท่านั้น

7.2.4 เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน

จากการศึกษาพบว่าทุกครั้งที่มีการงานเทศกาลสำคัญ ๆ ที่ทางมุลนิธิท่งเชียงต้งเป็นเจ้าภาพจัดขึ้น เช่นเทศกาลตรุษจีน เทศกาลกินเจ ฯลฯ จะเห็นว่าประชาชนในอำเภอขนาดใหญ่และขนาดใหญ่เป็นชุมชนที่ชาวจีนอาศัยอยู่หนาแน่น สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวจีนมาเลเซียให้

เข้ามา ท่องเที่ยวในหาดใหญ่ สร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจใกล้เคียงให้ความสนใจเข้าด้วยกันอย่างมากและทุกครั้งที่จะมีวงดนตรีของมุลนิธิห่งเจียงเต็งบรรเลงร่วมด้วยทำให้ประชาชนทั่วไปได้รับฟังดนตรีที่หลากหลายอีกรูปแบบหนึ่ง บางครั้งมีการเชิญนักดนตรีประเภทเดียวกันจากจังหวัดอื่นมาร่วมบรรเลงด้วย ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่มีต่อกันและกันมีการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน

7.3 ข้อเสนอแนะ

สำหรับสิ่งที่ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ศึกษาต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการศึกษาดนตรีจีน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาคือ

1. ศึกษาดนตรี ในด้านทำนอง โครงสร้าง ตามแนวดนตรีวิทยา
2. ศึกษาบทบาทหน้าที่ของดนตรีในสังคมวัฒนธรรมของชุมชน
3. ศึกษาความเชื่อมโยงที่ปรากฏในสังคมวัฒนธรรมทั้งในชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีน

หาดใหญ่และชุมชนอื่นๆ เช่น ชุมชนชาวไทยพุทธ ชุมชนชาวไทยมุสลิม ชุมชนชาวไทยคริสต์ ที่มีในพื้นที่หาดใหญ่ ให้เรียนรู้ รับรู้และก่อให้เกิดประโยชน์ที่น่าจะเกิดจากการวิจัยครั้งนี้